KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

Sateet alkavat — Regnar börjar

LOKAKUU
NOVEMBER

N:o 10 - 1960

Käyttäkää

onnitteluadresseja

Kukkaset kuihtuvat! Adressi säilyy jatkuvasti rakkaana muistona ystävällänne. Kun haluatte onnitella ystäväänne hänen merkkipäivänään — kun hän täyttää vuosia, solmii avioliiton, pääsee ripille j.n.e. on paras ja kätevin tapa lähettää hänelle onnittelunne kauniilla adressilla.

Näitä adresseja saa ostaa asiamiehiltämme kuurojenyhdistyksissä. Maksu on 300 markkaa kuorineen.

Pohjaväri on aurinkoisen hiekan väri, reunat ja koristeet sekä teksti, joka tässä kuvassa näyttää mustalta, on kultaa. Suuruus 21×27,5 sm, 4 siv.

Adressin myynnistä kertyvät tulot kartuttavat Liittomme Omakotirahastoa.

Adresseja saa tilata Liittomme toimistosta. Asiamiehille 20 % palkkio.

SUOMEN KUUROJEN LIITTO R.Y.

Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI — Postisiirtotili n:o 6825

KUUROJEN LEHTI

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y:n ÄÄNENKANNATTAJA

LOKAKUU | 65. VUOSIKERTA | N:o 10 · 1960

Marraskuun numeroon tarkoitetut ilmoitukset kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä toimitukselle ennen lokakuun 5 päivää

NUORISOTYÖ KUUROJENYHDISTYKSISSÄ

Helsingissä 27.—3. pidetyssä liittomme vuosikokouksessa rouva Martta Kattainen alusti kysymyksen nuoriso-ohjaajien kouluttamisesta liiton toimesta ohjaamaan yhdistyksissä nuoria.

Nuorten asema kuurojenyhdistyksissä onkin muodostunut ajankohtaiseksi. Asia on jo tavallaan omalla painollaan lähtenyt liikkeellekin. Sitä osoittaa mm. se, että valtiovallan huomio on saatu kiinnitettyä nuorten kuurojen ammattikasvatukseen, mikä on mitä tehokkainta nuorison ohjausta.

Samaa on sanottava maassamme järjestetyistä nuorten kuurojen kulttuuripäivistä, jotka ovat saaneet nuorten kuurojen suuren suosion. Edelleen nuorten kuurojen leiripäivät ovat olleet omiaan kehittämään nuorten harrastuksia ja keskinäistä yhteyttä, vieläpä kansainvälisestikin.

Kaikki nämä nuorten riennot olivat täysin tuntemattomia vielä sotiemme edellä ja pitkälti jälkeenpäinkin. Kehitys on siis mennyt eteenpäin myös nuorten asiassa. Tämä ei suinkaan merkitse sitä, ettei enää olisi mitään tehtävissä nuorten hyväksi. On jo aikaisemmin esitetty yhdistyksille, että siellä valittaisiin joku luotettava ja sopiva henkilö juuri koulusta päässeitten nuorten ohjaajaksi ja yhdistyselämään opastajaksi.

Kuurojenyhdistysten johto ja niiden työmuodot ovat tavallisimmin vanhojen ja kokeneiden henkilöiden käsissä. Nuoret ehkä pitävät tällaista vakavaa yhdistystyötä liian vakavana heille nuorille, joilla iloisuus on elämänosana ja leikki-ikä juuri jätetty, mutta kuitenkin heitä lähellä.

Näin ollen nuorille tulisi järjestää yhdistyksen piirissä jotain kevyempää, vaihtelevaa ja kehittävää ohjelmaa, jonka järjestelyssä ne itse saisivat olla mukana joskin ohjaus olisi kokeneissa ja taitavissa käsissä. Juuri tämän vuoksi olisi tarpeen saada nuorisotyöohjaajia yhdistyksiin.

Asia on ollut esillä liiton keskushallituksen kokouksessa, jolloin todettiin, että sen valmistelu vie oman aikansa eikä ole toteutettavissa kädenkäänteessä. Päätettiin ottaa selvää kuuleville järjestetyistä nuoriso-ohjaajakursseista ja niiden ohjelmista sekä siitä, mitä mahdollisuuksia kuuroilla olisi niihin osallistumiseksi. Vasta tämän jälkeen voidaan ryhtyä suunnittelemaan asian käytäntöön soveltamista kuurojen yhdistyksissä.

Joulukuun numerossa julkaistaan

yhteinen **Joulu- ja Uudenvuoden onnittelumme,** johon voitte osallistua maksamalla 100 mk nimeltä, yhdistykset 300 mk. Kehoitamme asiamiehiä yhdistyksissä ryhtymään nimien keruuseen jo ajoissa. Nimet lähetettävä lehden toimitukseen ennen marraskuun 5 päivää. Maksut samalla suoritettava liittomme postisiirtotilille 6825.

IX Pohjoismaiden kuurojen kongressi Kööpenhaminassa

8—12. elokuuta

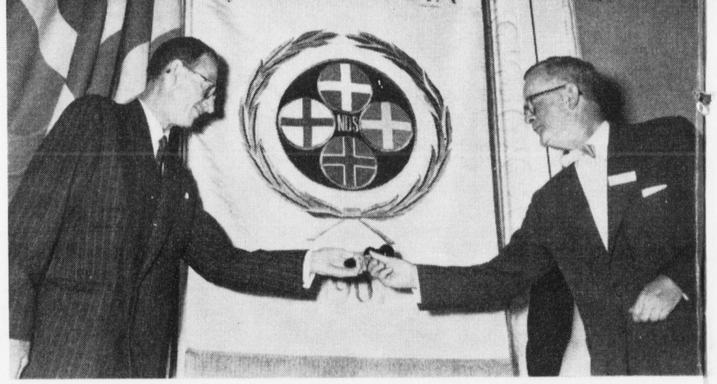

Perintöprinssi Knud vihkii lipun

Kongressin avajaiset pidettiin elokuun 8 pnä Christiansborgin linnassa, jossa myös Tanskan valtiopäivät kokoontuvat. Avara sali oli koristettu kaikkien neljän pohjoismaan ja Islannin lipuilla (koska Islanti oli nyt ensi kertaa edustettuna).

Aluksi pidettiin kongressin avajaisjumalanpalvelus linnan kirkossa, jossa saarnasi kuurojenpastori Th. Behrendt. Tilaisuudessa esitti kuurojen viittomakuoro Tanskan Kuurojenliiton puheenjohtaja Ole M. Plumin johdolla lauluja erittäin kauniisti.

Jumalanpalveluksen jälkeen kokoonnuttiin istuntosaliin. Läsnä oli noin 600 vierasta. Kongressin avasi korkea suojelija, perintöprinssi Knud ja tervetuliaissanat lausui johtaja Asger Holm.

Perintöprinssi Knud paljasti kongressilipun, jossa oli ylhäällä: "Pohjolan kuurot", keskellä kongressimerkki ja alla vuosiluku 1907, jolloin ensimmäinen kongressi pidettiin Kööpenhaminassa.

Tanskan Kuurojenliiton puheenjohtaja Ole M. Plum tulkitsi puheessaan ilonsa siitä, että pohjolan kuurot olivat kokoontuneet niin runsaslukuisina kongressiin ja toivoi, että kongressi auttaisi murtamaan sen eristyneisyyden, joka heitä ympäröi.

Näyttelijätär Hannah Bjarnhof lausui prologin "Den tysta världen", jonka johtaja P. Kundsen mestarillisesti tulkitsi viittomalla kuuroille.

Tanskan Kuurojenliiton puheenjohtaja Ole M. Plum puhuu kongressin avajaisissa

Tanskan Kuurojenliiton kunniajäsen, erikoishuollonjohtaja Erik Leuning piti esitelmän omalta alaltaan, jonka jälkeen sosiaaliministeri tarjosi maukkaan aamiaisen kongressiravintolassa kaikille osanottajille.

Iltapäivällä esittivät tervehdyksensä pohjoismaiden varapresidentit, minkä jälkeen erikoishuollonjohtaja E. Leuning esitelmöi kuurojenhuollosta nykypäivien Tanskassa.

Kööpenhaminan kaupunginhallituksen puolesta pormestari Urban Hansen lausui komeaan raatihuoneeseen kokoontuneet kongressin osanottajat tervetulleiksi kaupungin vieraiksi. Kongressin presidentti Ole M. Plum esitti kuurojen kiitokset suuresta huomaavaisuudesta, minkä jälkeen siirryttiin ylimpään kerrokseen nauttimaan tanskalaisen voileipäpöydän herkkuja. Aika kului iloisessa seurustelussa nopeasti. Näin päättyi tämä päivä.

Seuraavana päivänä, tiistaina alkoi varsinainen kongressi. Poikkeuksena edellisistä kongresseista, joissa kuka hyvänsä saattoi eittää mitä tahansa keskusteltavaksi, oli nyt Pohjoismaisen Yhteistyökomitean suostumuksella vahvistettu kiinteät kehykset keskusteluille. Niinpä nyt oli valittu erikoisasiantuntijat, jotka valaisivat kuurojen koulukysymyksiä, kuurojen ammattikysymyksiä, kuurojen vaikeuksia jokapäiväisessä elämässä, kuurojen yhdistystoimintaa ja henkisesti vajavaisten kuurojen huoltoa.

Tasan klo 9 alkoi kuurojen koulukysymysten käsittely Norjan Kuurojenliiton puheenjohtajan Eilif Ohnan johdolla. Alustajana oli Lars Kruth. Hän selosti kuinka kuurojen kouluopetus on jäänyt jälkeen, niin että on suuri juopa sen ja ammattikoulun vaatimusten välillä. Toivoi, että koulut voisivat antaa kuuroille paremman kielitaidon käyttämällä samanaikaista puhe- ja viittomamenetelmää (simultantmetodi). Tässä opettaja joutuisi puhumaan ja selventämään puhettaan viittomilla, mutta oppilas saisi vastatessaan käyttää ainoastaan puhetta. Tämä on kokeiltu Maatalouskoulussamme Mäntsälässä hyvällä menestyksellä. Luokat olisi pienennettävä 4—6 oppilasta käsittäviksi, että opetus olisi tehokkaampaa — nykyisin 10—12 oppilaan luokat ovat liian suuria. Keskustelu oli erittäin antoisaa kaikille läsnäoloille, kun saatiin kuulla sekä kuurojen että heidän opettajiensa mielipiteitä.

Iltapäivällä johti puhetta Ruotsin Kuurojenliiton puheenjohtaja Lars Kruth. Eilif Ohna piti johdantoesitelmän kuurojen ammattikoulutuskysymyksistä. Mainitsi tässä yhteydessä, että olisi hyvä saada aikaan Pohjoismaiden kuurojen akatemia, jossa eri maiden kuurot saisivat opiskella. Suomen ammattikouluoloista esitti selostuksen rouva Katri Pitkänen, mainiten täystyöllisyyden kannustimena olevan mm. invaliidirahan, joka menetetään, jos työttömyys kestää yli 6 kk.

Illalla esittivät Kuurojenyhdistys 1866 näyttelijät Borgernes Hus'issa erinomaisella menestyksellä Holbergin näytelmän Jeppe Niilonpoika (Jeppe på berget). Puvut olivat saatu Kuninkaalliselta teatterilta. Erinomaisen hupaisa ilta ja näyttelijät kerrassaan loistavia. Lopuksi alasalissa oli kahvitarjoilu ja yläsalissa sitten tanssia.

Kolmantena kokouspäivänä käsiteltiin toimittaja Rurik Pitkäsen puheenjohdolla Ole M. Plumin alustus kuurojen jokapäiväisen elämän pulmista ja vaikeuksista. Puuttuu kosketus ympäristöön. Johdannoksi esitettiin filmi "Kuuro", joka havainnollisesti kuvasi niitä vaikeuksia, mitkä meitä joka päivä kohtaavat.

Iltapäivällä Tanskan Kuurojenliiton varapuheenjohtaja Orla Odden johdolla käsiteltiin kuurojen yhdistyselämän kysymyksiä, jonka alusti Rurik Pitkänen. Päähuomio kiinnitettiin siihen, kuinka saataisiin nuoret kuurot aktiivisesti mukaan yhdistyselämään. Kaikissa pohjosmaissa esiintyy sama ilmiö, etteivät nuoret halua ottaa kantaakseen työtä ja vastuuta yhdistystoiminnasta. Heidän on kumminkin se otettava ennemmin tai myöhemmin. Keskustelussa esitettiin useita keinoja nuorten vetämiseksi mukaan yhdistyselämään.

Nejäntenä kokouspäivänä Pohjoismaisen Yhteistyökomitean sihteerin Annelise Harboen johdolla keskusteltiin henkisesti vajavaisten kuurojen huollosta, jonka alusti rovasti Lauri Paunu. Monia mahdollisuuksia tämän asian järjestämiseksi esitettiin seuranneessa keskustelussa. Emme saa jättää heikoimpia joukostamme pimeyteen, vaan heitä tulee johtaa hyödylliseen elämään. Tanskassa tämäkin kysymys on jo ratkaistu. Päätettiin lähettää viranomaisille kongressin päätöslauselma.

Iltapäivällä esitettiin Pohjoismaiden Yhteistyökomitean selostus työskentelystään edellisestä kongressista lähtien. Monia kongressin päätöksiä on toteutettu. Wiesbadenissa hyväksyttiin mm. nyt käytännössä oleva kongressiohjelma, joka osoittautui erittäin hyväksi, valitettavasti vain keskusteluihin jäi liian vähän aikaa. Pohjoismaisen viittomakielikomitean työskentelystä antoi selostuksen sosiaaliministeriön valtuutettu O. M. Caspersen. Tanskan osalta on uusi viittomakielen sanakirja melkein valmis. Muut maat saavat valita oman sanakirjakomiteansa, joka kunkin kielen vaatimalla tavalla uudelleen järjestää kuvat ja sanaluette-

Erikoishuollonjohtaja E. Leuning puhumassa

lon ja lisää niihin oman kansallisen viittomakielensä merkit. Yhteispohjoismaiset viittomat merkitään tähdellä tai muuten näkyvästi. Painatuksesta saa kukin maa itse huolehtia.

Seuraava X:s pohjoismaiden kuurojenkongressi pidetään v. 1965 Ruotsissa. Tanskan liiton puolesta kongressin presidentti Ole M. Plum luovutti kongressilipun Ruotsin liiton puheenjohtaja Lars Kruthille, joka kutsui kaikki osanottajat tervetulleiksi seuraavaan kongressiin 5 vuoden perästä.

Illalla oli päättäjäisjuhla Ylioppilasyhdistyksen talossa. Tervetulotoivotuksen esitti presidentti Ole M. Plum, joka ilmoitti illan "toatmasterina" toimivan johtaja Asger Holmin, joka toivoi ettei pidettäisi pitkiä ja useita puheita. Tarjolla oli 2 voileipää, hampurinseläke vihannesten kera ja lopuksi jäätelöä ja kahvia.

Tanskan televisio oli pyynnöstä sijoittanut saliin 4 televisiovastaanotinta ja saimme aterian kestäessä nähdä uusintaesityksenä Ole M. Plumin kongressin avajaisissa pitämän puheen. Plumilla on ilmeikäs viittomatyyli ja televisio kuvasi puheen alusta loppuun asti.

Pari taitovoimistelijaa pelleilivät yleisön hauskuuttamiseksi.

Suomen puolesta esitti varapresidentti Pitkänen parhaat kiitokset juhlavista kongressipäivistä ja antoi kuvateoksen tuhansien järvien maasta. Islantilainen Gudmundur K. Bjørnson antoi kirjan satusaarista. Varapresidentti Eilif Ohna kitti norjalaisten puolesta ja varapresi-

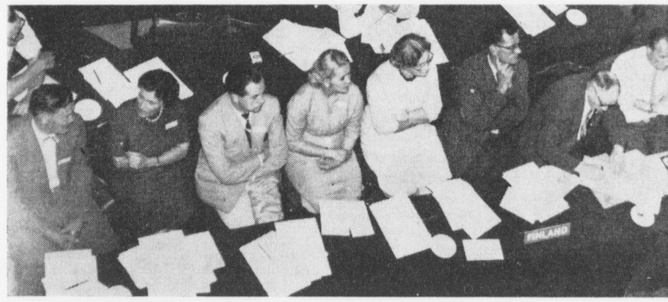

Suomalaiset edustajat, sihteerit ja varapresidentti

KUUROJEN LIITON NUORTEN III:t KULTTUURIPÄIVÄT

Tampereella 4—6. 12. 1960

Päiväohjelma

4. 12.

Klo 11.30 avajaiset
„ 12—17 esitelmät kerronta
„ 19.00— runonlausunta

5. 12.

Klo 10—13 retkeilyä
„ 14—17 kansantanhut
„ 19— näytelmät

Molempien kilpailupäivien ohjelmaan sovitetaan lisäksi elokuvaesityksiä, tietokilpailuja y.m. kevyttä ohjelmaa.

6. 12.

Klo 12.00 jumalanpalvelus
„ 14.00 päättäjäisjuhla

Ilmoittautuminen

Ilmoittautumiset on lähetettävä osoitteella: Jarmo Narmala, Markkulantie 13, Hämeenlinna ja tulee niiden olla perillä viimeistään 19. 11. Ilmoittautumisen yhteydessä on lähetettävä runolausuntaan osallistuvien vapaavalintainen runo, tanhuryhmän osalta mainittava vapaavalintainen tanhu ja esitelmäkilpailussa nimettävä esitelmä. Näytelmäryhmän jäsenten nimet ja osajako on myös syytä ilmoittaa.

Valokuvat ja kuvaamalajien työt on merkittävä salanimellä ja kilpailijan nimi ja osoite liitettävä mukaan suljetussa kuoressa.

Yksityiskohtia

Esitelmäkilpailussa esityksen pituus on 20 min. ja kerronnassa 10 min.

Kansantanhun pakollinen tanhu "Hyllytystä" on esiteltynä kirjoissa Collan: Kisapirtti ja Pulkkinen: Suomalaisia kansantanhuja. Molemmat kirjat ovat saatavissa kirjakaupoista.

Tampereen Kuurojen Yhdistys järjestää lauantaina 3. 12. vastaanottojuhlan. Kilpailu- ja juhlapaikoista tiedoitetaan myöhemmin.

Kuurojen Liitto jakaa kulttuuripäiville osallistumista varten yhdistyksille matka-avustusta. Tätä koskevat anomukset on kulttuuripäiväkomitealle osoitettuna lähetettävä ilmoittautumisen yhteydessä. Anomuksessa on syytä mainita onko yhdistys saanut muualta avustusta nuorisotyötään tai kulttuuripäiville osallistumista varten.

Kaikki kulttuuripäiviä koskevat kyselyt ja tiedustelut on tehtävä joko ilmoittautumisosoitteella tai os: Aura Ahlbäck, Ohjaajantie 10 A 6, Pohjois-Haaga.

Kuurojen Liiton Kulttuuripäiväkomitea

KULTTUURIKILPAILUT

Haluaisin neuvoa vähän niitä nuoria, jotka osallistuvat henkisiin kilpailuihin. Kilpailu vaatii jokaisen itseluottamusta huolellista, määrätietoista harjoitusta ja keskittymistä aiheeseen.

Tärkeintä ei ole voittaa, vaan tärkeintä on olla mukana jalossa kilvassa. Toivon kulttuurikilpailuihin osallistuville onnea ja parhainta menestystä.

K. L.

Turun Kuurojenyhdistyksen 40-vuotinen unelma toteutui

Turun Kuurojenyhdistyksen 40-vuotisen unelman toteutumisen ylevää juhlahetkeä vietettiin sunnuntaina 15 pnä toukokuuta 1960, jolloin yhdistyksen uusi talo vihittiin tarkoitukseen. Kuurot ovat tottuneet ilmaisemaan ajatuksensa ja tunteensa kasvoilla ja käsillään ja siksi heidän ilmeensä pystyvätkin aivan toisella tavoin kuin kuulevien kertomaan onnesta ja ilosta. Uusi avara juhlasali oli ääriään myöten täynnä säteileviä ihmisiä ja juhlamieltä kohotti se, että iloa olivat jakamassa miltei kaikkien maamme kuurojenyhdistysten edustajat. Juhlavuutta lisäsivät siniristilippu ja yhdistyksen oma lippu, jonka nouseva aurinko kertoo valoisasta tulevaisuudenuskosta sekä lavaa reunustavat värikkäät kukkalaitteet.

Tilaisuus alkoi Sibeliuksen Finlandialla, jota elävöitti Silja Kokotin johtama viittomakuoro. Tervehdyssanoissaan yhdistyksen puheenjohtaja Urho Lehtimäki totesi miten kuurojenkoulun opettajat aikoinaan kehoittivat oppilaitaan palaamaan maaseudulle, vanhoille kotitiloilleen, koska siellä riittää leipä ja välttyy kiusauksilta. Ajat ovat muuttuneet ja koneet ovat vähentäneet kuurojen ansiomahdollisuuksia maaseudulla. Kuurojen on ollut pakko lähteä etsimään kaupungista ammattikoulutusta ja työtä. Turun Kuurojen Ammattikoulu on ollut omiaan lisäämään yhdistyksen jäsenmäärää, ollen se nyt alun kolmattasataa.

17.000 talkootyötuntia.

Puhuja selvitteli tämän jälkeen talon synty- ja rakentamisvaiheita. Talkootuntien yhteissumma on 17.000 tuntia. Mukana ovat olleet sekä nuoret, että vanhat, jopa 84- ja 76-vuotiaat yhdistyksen jäsenet ovat näyttäneet voimansa siellä, missä muutkin. Yhdistyksen huoneisto, ennenkaikkea juhlasali, jossa myös pelataan koripalloa, on pyritty saamaan mahdollisimman tehokkaaseen sekä omaan että ulkopuoliseen käyttöön.

Koska talon rakentaminen merkitsee myös huomattavaa velkataakkaa. Uusi tyyssija on jo saanut oman televisionkin, jonka eräs jäsen on lahjoittanut yhdistykselle, missä halukkaat saavat sitä katsella. Lopuksi puhuja kiitti Turun kaupunkia ja lukuisia liikkeitä, niitten antamasta arvokkaasta tuesta.

Juhlarunon **Elämänuskon Lintukoto** uuden talon vihkiäisjuhlaan oli sepittänyt ja kirjoittanut runoilija Oiva Paloheimo. Runoilija vertasi nyt valmistunutta taloa lintukotoon, jonne pääskyset liitelevät. Runon lausui rouva Sirpa Kostiainen sekä suunsanallisesti että viittomakielellä. Hänen herkkä esityksensä jäi unohtumattomana kaikkien mieliin.

Sitten yhdistyksen varapuheenjohtaja ja rahastonhoitaja Elias Savisaari esitti kohta 75-vuotisjuhliaan viettävän Turun Kuurojenyhdistyksen historiikin, sekä kertoi pyrkimyksistä oman talon aikaansaamiseksi. Nyt valmistunut talo merkitsee 40 vuotta sitten herätetyn toiveen toteutumista. Taloa rakennettaessa on pyritty olemaan kaukonäköisiä, jotta se vielä vuosikymmenienkin kuluttua voisi palvella tarkoitustaan.

Uuden talon vihkimisen suoritti rovasti Lauri Paunu, joka vihkiäispuheessa teroitti mieliin vahvan perustan merkitystä tulevaisuutta ja ijäisyyttä ajatellen.

Väliajalla yhdistyksen emännät olivat järjestäneet talon alakertaan kahvitarjoilun. Sen jälkeen piti johtaja Urho Kierimo juhlapuheen, jossa hän totesi kohtalonyhteyden yhdistävän kuuroja. Hyvät harrastukset ja riennot ovat olleet omiaan kohottamaan Turun kuurojen tasoa. Kuuroille on heidän yhdistyksensä heidän toinen kotinsa. Turun Kuurojenyhdistyksessä ovat aina olleet hyvät voimat vallalla, lausui puhuja, joka toivoi, että usko, toivo ja rakkaus edelleen saisivat olla yhdistyksen johtotähtinä. Hän toi Suomen Kuurojen Liiton tervehdyksen ja lahjan.

Lahjoja ja kukkia.

Tämän jälkeen alkoi todellinen onnittelujen, lahjojen ja kukkien tulva. Jopa aivan pienetkin kuurojen kerhot ja yhdistykset antoivat Turun yhdistykselle pienistä varoistaan rahalahjoja osoittaen siten kauniilla tavalla kuurojen välillä vallitsevaa voimakasta yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Vapaan sanan ensimmäisen puheenvuoron käytti varatuomari Ilmo Kalkas, joka toi Turun Ev.luterilaisten seurakuntien tervehdyksenä uuteen taloon Perhe-Raamatun. Turun Kuurojen Ammattikoulun ja Kuurojen Ystävien Liiton puolesta onnitteli rehtori Heikki Myllärі ojentaen rahalahjan, Kuurojen Ystävien Liitolta ja Turun Kuurojenkoulun johtaja Sylvi Pikkola esitti koulun onnittelun, Pelastusarmeijan Kuurojen Työn onnentoivotukset toi majuri Alli Timonen ja Turun Huonokuuloliset r.y:n hra Arvo Tähtinen.

Tämän jäkeen esitettiin Helsingin, Tampereen, Vaasan, Kuopion, Porin, Tyrvään, Lahden, Hämeenlinnan, Kotkan, Riihimäen, Forssan, Seinäjoen, Salon, Varkauden, Hämeenkyrön, Imatran, Keravan, Jyväskylän, Alavuuden, Kokkolan, Haapajärven, Äänekosken, Vakka-Suomen, Turun Kuurojen Ystävät r.y:n, Keski-Suomen Kuurojen Ystävät r.y:n, Oulun Kuurojen r.y:n, Karjalan Kuurot r.y:n, Rauman, Kemin, Länsi-Uudenmaan, Vakka-Suomen kuurojen yhdistyksien ja Turun Kuurojen yhdistyksien alaosastot, Raittiusyhdistyksen, Urheiluseura Valppaan, Naistenkerhon onnittelut lahjoineen, rahalahjoineen, kukkineen, sähkeineen ja adresseineen.

Kuurojenyhdistysten Tuki r.y:n puolesta esitti herra Narmala onnittelun ojentaen 100.000 markan lahjan velkataakan keventämiseksi. Valpas on antanut lahjan 50.000 mk. Turun Kuurojen Naistenkerho on lahjoittanut uuden talon kaikkiin ikkunoihin verhot ja pöytäliinat y.m.

Lopuksi käytti puheenvuoron yhdistyksen puheenjohtaja Urho Lehtimäki, joka sydämellisesti kiitti kaikkia niitä lukuisia ystäviä, jotka sekä rakennusvaiheen aikana että juhlassa olivat yhdistystä muistaneet. Tässä yhteydessä hän vielä paiautti mieliin talon suunnittelijan rakennusmestari Kaarlo Arasolan, joka aikaansa ja vaivojaan säästämättä on rakennustyötä johtanut. Puheiden erinomaisina tulkitsijoina toimi kuuroja varsin lähellä oleva sisaruspari sairaanhoitaja Tora Vehanen ja ins. Runo Savisaari. Ins. R. Savisaari vaikka onkin toimessa Helsingissä on kuulunut rakennuslautakunnan aktiivimpisiin voimiin.

Turun Kuurojenkoulun oppilaat esittivät vapaan sanan välillä johtaja Sylvi Pikkolan johtaman Prinsessa Ruususen, jonka esiintyjistä jäivät parhaiten mieliin pirteä ja nokkela kokkipoika Sami voimakkaasti eläytyvä musta haltiatar sekä komea ja miekäs prinssi. Lavastus kuninkaansaleineen ja ruusuineen oli tavattoman juhlava, puvut värikkäät ja kauniit. Niin vanhat kuin nuoretkin nauttivat suunnattomasti esityksestä jonka aikana ei kuulunut ainoatakaan puhelua.

Vihkiäisjuhla päättyi sävelin ja viittomakielin esitettyyn Maamme-lauluun.

E. S.

MATKANI YHDYSVALTOIHIN

(Jatkoa)

Ennen paluumatkaani kävimme kuuluisalla Empire State Buildingilla, joka on maailman korkein rakennus, 102 kerrosta ja 423 metrin korkeus, sinne

---

Päättäjäisillallisilta

dentti Lars Kruth ruotsalaisten puolesta. Vielä puhui johtaja Peter Knudsen. Presidentti Ole M. Plum kiitti kongressin pääsihteeri K. B. Fjordbøgea kaikesta työstä ja vastuusta, minkä hän oli kongressin onnistumiseksi kantanut.

Pohjoismaiden Yhteistyökomitea kokoontui pari päivää ennen kongressia ja vielä kongressinkin kestäessä pohtimaan erinäisiä tärkeitä kysymyksiä. Mm. hyväksyttiin yhteistyökomitealle säännöt ja päätettiin vastaisista kokoontumisista vuorotellen eri maissa. Suomen edustajina olivat hrat Pitkänen ja R. Th. Östman.

mahtuu 25 tuhatta ihmistä toimistotyöhön. Se sijaitsee Manhattanin saarella, missä se kaikkien pilvenpiirtäjien joukosta kohoaa vielä paljon muita korkeammalle. Meillä oli siellä käydessämme oikein erikoisen hyvä onni, sillä ilma oli kirkas ja saimme katsella niin kauas kuin silmä kantoi New Yorkin ylitse. Kävimme sekä 86:n kerroksen että 102:n kerroksen näköalatasoilla, mistä meille avautui valtava valomeri alhaalla yli 400 metrin syvyydessä. Edessämme oli kuuluisa Times Sqaure, missä lukemattomat neonvalot vilkuttivat kirkkaine väreineen, ja Rockefell Centerer, jossa työskentelee 32 tuhatta ihmistä, sen korkeus on 260 metriä sekä 70 kerrosta. Näimme pääkadun, Broadwayn kaartavan läpi Manhattanin, missä melkein kaikki kadut ovat suoria kulkien idästä länteen ja etelästä pohjoiseen. Hudson-virta kuvasteli valoja mustassa iltaisessa pinnassaan. Siellä laitureilla näimme muutamia valtamerilaivoja, jotka olivat sinä päivänä saapuneet satamaan. Yhdistyneitten Kansakuntien laatikkomainen rakennus näkyi selvästi virran rannalla. Kaduilla näimme loppumattomia autojonoja liikkuvan kaikkiin suuntiin — pieniä, kärpäsen kokoisia autojonoja... Kun ajattelee että tällä pienellä maa-alalla, Manhattanin saarella ja ympäröivällä alueella, asuu yli 8 miljoonaa ihmistä, voi saada käsityksen siitä uskomattoman suuresta kivi- ja valomerestä, mikä aukeaa Empire State Buildingista. Kaupungin alue pohjoisesta etelään on 80 km pitkä ja leveys noin 30 km.

Texasin kuurot ystävät. Prässääjä Luy Malone ja hänen intiaanirouvansa. Oikealla pankinvirk. John Branham rouvineen.

New Yorkissa on noin 15000 kuuroa ja 45 kuurojen yhdistystä sekä kuuroilla on myös oma kuurojen Yhdistys. Minua erikoisesti ihmetytti että Yhdysvalloissa kuurot eivät puhu toisilleen suullisesti, vaan käyttävät sormiaakkosia tai viittoilevat etenkin Texasissa. New Yorkissa toiset kuurot puhuvat suullisesti ja toiset sormiaakkosin. Se johtui että Amerikan kuurojenkouluissa opetetaan kuuroille oppilaille sormiaakkosia ja suullista puhetta.

Heillä on enemmän autoja, jääkaappeja, pesukoneita y.m. mukavuuksia kuin meillä Suomessa, muuten he elävät ja pukeutuvat samoin kuin mekin. Monet aikovat säästää rahaa voidakseen tulla Suomeen Kuurojen Maailmankisoihin v. 1961 jos heidän aikansa sallii.

Vielä kerran New Yorkissa käytyäni on aika lähteä paluumatkalle Suomeen. Katsahdan vielä kerran Vapauden Patsaaseen päin ja pian olemme aavalla merellä, laivan nokka Eurooppaa ja kotia kohden.

Mendelssohnin koti New Yorkissa.

Texasin kuurot babtistikirkon poriailla. Osa kuuroista on ehtinyt poistua.

Takanani on neljä muistorikasta kuukautta Yhdysvalloissa. Matkani, joka vei minut 15 eri valtioon oli unohtumaton elämys ja olimme ajaneet autolla yht. 5000 km. Tuntuu haikealta jättää heidät ja tämä ihana, kaunis maa uusine ystävineen. Ihmisten välittömyys, ystävällisyys ja omine tapoineen on joskus aivan ällistyttävää jäykälle suomalaiselle. Sain sieltä monia ystäviä joita haluaisin tavata vielä usein ja näin paljon eri paikkoja missä haluaisin vielä joskus käydä.

Ennen laivan saapumista Göteborgiin poikkesi se Sak-

Jatk. siv. 13

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

OFFICIELLT ORGAN FÖR FINLANDS DÖVAS FÖRBUND r.f.

OKTOBER | 64 ÅRGÅNGEN | Nr 10 - 1960

KONGRESSKOMMENTARER

En strålande framgång för kongressen.

Redan öppnandet av kongressen blev en högtidlig festlighet utan like vars höjdpunkt var arvprins Knuds öppningstal på de dövas eget språk, teckenspråket, samt avtäckandet av kongressfanan.

En värdefull omständighet var att kongressens motto "Kontakt med omvärlden" genom fördes redan under kongressdagarna. Kontakten med pressen, TV och radio var utmärkt. De stora Köpenhamnstidningarna hade dagligen långa referat om de döva och deras problem. Radion återgav helt Erik Leunings långa tal och TV hade två program.

Kongressprogrammets fasta inramning är en ide' värd att utvecklas vidare vid följande kongresser.

Det är första gången en hel dag ägnats åt samma problem, en omständighet som utan tvekan ger bättre möjlighet till grundligare diskussioner kring de centralaste problemen.

Diskussionerna inleddes av Lars Kruth, Sverige, med "Dövundervisningen i Norden" och diskussionen blev nog den mest uppmärksammade under hela kongressen inte minst av att närmare 100 dövlärare följde densamma. Det var mest danska dövlärare. Sverige var inte helt utan representanter från lärarekåren även om man kunnat vänta flera från det hållet.

Det som överskuggade allt i detta problem var teckenspråkets ställning i dövundervisningen. Här syntes motsättningarna mellan dövlärarna och de döva vara mycket stor. Debatten slutade i antagande av en resolution som kräver att teckenspråket måste få användas vid mera avancerad undervisning vid dövskolorna. Tidsnöden gjorde att debattiden måste pressas hårt och diskussionen kunde därför inte bli så uttömmande som var önskvärt.

Nästa programpunkt gällde diskussion om dövas yrkesprobmed Eilief Ohna, Norge, som inledare. Detta problem var lika intressant som skolproblemet men här fanns inga motsättningar. Alla var eniga om hur de kvarstående problemen skulle lösas. Det viktigaste var krav på införande av obligatorisk yrkesvägledning i skolorna.

Tredje diskussionsämnet "De dövas problem i vardagslivet" med Ole Plum, Danmark, som inledare visade hur de döva dagligen ställs inför många vanskligheter. Särskilt framkom dessa problem i filmen "Döv" som ledsagade inledningsanförandet. De flesta problemen de döva möter kan endast lösas genom bättre förståelse från omvärldens sida. Vad som behövs är upplysning och åter upplysning.

Kring "Dövas föreningsproblem" utspann sig en livlig diskussion och det var mycket intressant att följa problemen i de olika länderna. Ett stod dock klart — hur få med ungdomen. Någon patentlösning gick ej att få fram men det är av vikt att varje förening ägnar sig åt problemet med stor uppmärksamhet.

Sista dagens förmiddag ägnades åt föredrag om Psykiskt avvikande döva av pastor Lauri Paunu, Finand, rektor Cisle Johnson, Norge, rektor Nils Bergström, Sverige, och magister S. Dohn, Danmark. Rektor Bergströms föredrag blev mycket uppmärksammat därför att det genom detsamma framkom att Sverige troligen hade ordnat det bäst för denna svårt handikappade människogrupp. De vackra färgbilderna från Mogård som ledsagade föredraget underströk hur välordnat och trivsamt det blivit. Den enda anmärkning som kunde göras, och som rektor Bergström själv framhöll, var att skolan borde förläggas till annan plats än arbetshemmet. Inom en snar framtid blir detta nog också fallet. Själva kongressförhandlingarna avslutades på eftermiddagen torsdagen den 11 augusti. Då avgavs rapport från den nordiska samarbetskommittén om de senaste 5 årens verksamhet. Inom parentes kan nämnas att kommittén, på förslag från Sverige, ändrat

sitt namn till Nordens dövas samarbetsorganisation. Denna organisation har fått stadgar som bl.a. säger att kommittén måste sammanträda minst en gång varje år. Vidare avgav Teckenspråkskommittén sin slutliga berättelse. Denna kommitté har arbetat i 10 år och har skapat 1.600 gemensamma nordiska tecken. Inom ett år beräknas den danska upplagan utkomma i tryck och sedan följer de andra nordiska länderna med sina upplagor. Ett par resolutioner antogs och sist framträdde kongressens president Ole Plum med ett sammandrag av de resultat som under förhandlingarna nåtts.

Sagt i Köpenhamn

Ole Munk Plum:

Vi var i början böjda för att kalla TV de dövas radio men det blev den icke, men det är trots allt TV de döva ställer sina förhoppningar till. Nu är det endast utländska filmer som har text och som även de döva har glädje av, annars är det icke mycket i TV som de döva har utbyte av.

Erik Leuning:

Den döves situation kan jämföras med flyktingens. Han har kommit till ett land vars språk han inte förstår och vars befolkning står främmande för honom.

En undersökning som nyligen gjorts av den ungerska psykiatern Eitinger visar att man hos flyktingar och döva finner samma psykiska svårigheter.

De dövas probem är endast sparsamt belysta i litteraturen och det är först på senare tid filmen fått upp ögonen för dramatiken i deras liv. De han "ett dolt handikap" och blir där för ofta styvmoderligt behandlade jämfört med andra invalider. Men de hörande borde sätta sig in i hur det skulle vara att aldrig kunna höra eller hur det skulle vara att ha ett barn som saknar hörsel.

On turisterna från de nordiska länderna tycker att det är charmerande att italienare, spanjorer och andra sydeuropeiska folk använder ett impulsivt teckenspråk då de talar med utlänningar borde de inse charmen i de dövas teckenspråk här hemma.

Alla människor använder teckenspråk mycket mera än de själva är på det klara med. Vi hörande borde försöka lägga märke till våra gester när vi talar med varandra — och så kunde vi försöka börja förädla dem i stil med de dövas teckenspråk som är ett konstverk i sig självt.

DÖVUNDERVISNINGEN I NORDEN

Inledningsföredrag
av Lars Kruth

Om man jämför dövundervisningen i de Nordiska länderna med den övriga världens, så ser man att Norden ligger i främsta ledet när det gäller att ge de döva barnen en god skolutbildning. Det är en sak som vi döva i Norden är tacksamma för, men det räcker inte med att göra jämförelser med hur de döva har det i andra länder när det gäller Nordens döva. Nej, jämförelsen måste göras med de hörandes skolutbildning här i Norden, ty det är nämligen med de hörande de döva, efter slutad skolgång, skall konkurrera ute på arbetsmarknaden.

I Sverige blir från och med 1960 9-årig skola för hörande obligatorisk och denna skola ger en utbildning motsvarande de nuvarande realskolorna. Detta betyder att arbetsmarknaden i framtiden kommer att tillföras en stor skara yrkesfolk med hög teoretisk skolunderbyggnad. Ju högre den teoretiska underbyggnaden är desto mera kvalificerande arbetsuppgifter kan man få. Den 9-åriga enhetsskolan kommer att bli en mycket svår konkurens för de döva och därför måste allt göras för att öka de dövas teoretiska underbyggnad. För att kunna åstadkomma detta utan att förlänga den redan nu långa skoltiden måste nya vägar sökas och prövas. I de Nordiska länderna får de döva som regel börja i upptagningsskola då de är 7 år gamla och skoltiden omfattar till exempel i Sverige 8 år och efter skolans slut tillkommer 2 till 4 års yrkesutbildning. Detta betyder i realiteten en skoltid på 10 till 12 år. Att öka denna skoltid med ytterligare ett eller två år är knappast lämpligt med tanke på att de döva då allt för sent skulle komma ut i förvärvslivet. Enligt min mening finns det under nuvarande förhållanden blott två medel att öka graden av utbildning vid våra dövskolor utan att öka skoltiden, och dessa medel är:

1. De nuvarande stora klasserna, med 10—12 elever i varje, måste radikalt skäras ned till att omfatta högst 4—6 elever. Ju mindre antalet elever är i varje klass, desto mera tid kan läraren ägna åt varje elev. I de stora klasserna uppstår ju allt för mycket s.k. dödtid, och denna spilltid kan blott elimineras genom att minska elevantalet per lärare. Det säger sig självt att en klass på högst 4—6 elever för betydligt bättre och mera individuell undervisning än en klass på 10—12 elever, och detta i sin tur betyder en bättre talförmåga och ett större ordförråd. För min del anser jag att det viktigaste vid våra dövskolor är att ge eleverna ett så stort ordförråd som möjligt, ja, jag anser det till och med viktigare än talförmågan. En människas förmåga och möjligheter att tillgodogöra sig de kulturella gåvor vår tid har att ge, hennes förmåga att tänka och omsätta tankarna i ord, hänger intimt samman med hennes ordförråd. Om antalet elever i varje klass minskas till högst 6 så betyder det visserligen att antalet lärare måste ökas högst väsentligt och detta blir en avsevärd merkostnad. Men det blir inte dyrare, än att öka skoltiden med ett år. Det uppstår även krav på flera klassrum men då dessa utgör en engångskostnad bör de kunna bäras.

2. Den andra möjligheten att öka de dövas ordförråd och ge dem större allmänbildning är att införa simultanmetoden i dövundervisningen, d.v.s. tal och tecken samtidigt. Gång efter annan har de döva i Sverige och i våra grannland i sina tidningar tagit upp till debatt teckenspråkets roll vid skolutbildningen. Vägande käl har lagts fram för en reform med den egna erfarenheten som bakgrund. Nästan lika ofta har diskussionerna ebbat ut av brist på inlägg från motparten, i detta fall dövskolans folk. Dövpräster och konsulenter vet här sanningen och arbetar efter den d.v.s. simultanmetoden, som också tillämpas vid den enda högskolan i världen för döva: Gallaudet College i Washington.

För att undvika missförstånd vill jag poängtera att de döva är väl medvetna om vikten av språkkunskaper och språkträning. De hälsar med glädje den utveckling som de senaste decennierna gett dövskolorna helt andra tekniska resurser är förr. De önskar en mera individualiserad och intensifierad språkundervisning på alla skolstadier. Men de vet också att utan den klarhet och intima kontakt som teckenspråket kan ge blir skolundervisningen för den e g e n t l i g t d ö v e tom och trist. Situationen är annorlunda för de döva med så stora hörselrester att de kan utnyttja hörapparater. I Sverige får de döva med hörselrester gå i en specialskola i Örebro där undervisningen går efter nästan samma linjer som de hörandes. I det följande är det de e g e n t l i g t d ö v a o c h s v å r t h ö r s e l s k a d e jag skall tala om.

Människans liv är inte enbart intellekt. Även känslo- och viljeliv måste tillgodoses, och här har teckenspråket sin givna plats, även under skoltiden. I detta sammanhang vill jag framhålla att då vi döva talar om teckenspråket i undervisningen så avser vi att det är lararna som skall använda det under lektionstimmarna och ej eleverna. D.v.s. läraren skall använda t a l - o c h t e c k e n s a m t i d i g t. Alla elever har inte lika lätt att avläsa vad deras lärare säger och de blir därigenom handikapade gentemot dem som har fallenhet för avläsning. En dövkommission, tillsatt av Danska Socialministeriet 1939, har i sitt betänkande uttryckt följande om avläsningen: "Den helt döves enda möjlighet (hjälp) vid samtal med hörande är, om man undantar papper och penna, munavläsning. Förmågan att av läpparnas rörelser och ansiktets mimik, avläsa vad en person säger är mycket olika hos olika personer. Möjligheterna att lära upp sig i munavläsning beror dels på anlag, koncentration, fantasi och kombinationsförmåga, tålamod och framför allt på språkkännedom."

Det säger sig självt att en färdighet som är beroende av så många faktorer vid inlärandet, ej kan tillägnas i lika hög grad av alla. Man bör även komma ihåg att inte alla har lika lätt att avläsa. I Sverige t.ex. där slapp articulation är regel, är öppna och tydliga munrörelser sällsynta.

Tal och teckenmetodens införande i dövundervisningen är helt enkelt ett rättvisekrav. Genom denna metod blir dövundervisningen mera levande och mindre betungande för barnen och mycket mera kommer att medhinnas under de 8 årens skoltid, och risken för att de som är klena i avläsning skall komma på efterkälken och därigenom sinka de övriga elimeneras. Ett annat starkt skäl för simultanmetodens införande i undervisningen är att genom denna metod blir teckenspråket ett stöd för den döve efter slutad skolgång då han skall uttrycka sig i skrift. Nu är det tyvärr allt för vanligt att den döva vid vuxna år uttrycker sig frasiologiskt oriktigt då han skall skriva brev o. dyl. Det nuvarande förvanskade teckenspråket får alltför stort inflytande på hans sätt att skriva. Detta kan motverkas endast genom att den döva i skolan av sin lärare får lära sig tala och teckna samtidigt, d.v.s. enhetligt. Detta i sin tur betyder att vi måste ha ett "talande teckenspråk". D.v.s. ett teckenspråk som även har tecken för ord som de döva i regel hoppar över eller förvränger. Vi måste därför inrikta oss på att ge tecken på ord som är grunden till ett enkelt svenskt, danskt, norskt och finskt språk.

Teckenspråket behöver liksom alla andra språk, ans och vård för att ej urarta, och enhetlig kan det endast bli om undervisning däri meddelas i skolan. Den av en nordisk kongress tillsatta teckenspråkskommittén har i 10 års tid arbetat med att få fram ett gemensamt nordiskt teckenspråk och den danska kommittén som fått i uppdrag att utredigera detta arbete är nu klar med sin uppgift och de nordiska tecknen skall bli vad vi tänkt oss måste detta språk bli grunden till det "talande teckenspråk" vi behöver vid våra dövskolor. Man kan även säga, "ett tecknat talspråk", vilket klarare säger vad som avses.

Då de dövas andliga utveckling påbörjas så sent som vid 7 års ålder, (ett hörande barn har vid denna ålder ett ordförråd som säkert tre gånger överstiger det ordförråd en begåvad döv har efter 8 års skolutbildning) måste all tid vid vistelsen på skolan tillvaratagas. Detta gäller i hög grad barnens fritid då de som regel står under vårdpersonalens tillsyn. Denna vårdpersonal måste ges specialutbildning så att den bästa sätt kan främja barnens andliga vitalitet samt göra deras fritid mera stimulerande. Detta betyder att personalen bör vara kunnig i teckenspråket och ha fått träning i att rätta talfel o. dyl. Kort sagt bör rektor, lärare och övrig personal vid våra dövskolor samverka i arbetet att ge de döva barnen en så stor utbildning och rik andlig fostran som möjligt innan de sänds ut i livet och den hårda kampen på arbetsmarknaden.

Försöksskolor för döva småbarn.

Att jag ej tidigare tagit upp förskolorna sammanhänger med att jag anser dem så viktiga att de bör behandlas särskilt. Enligt nuvarande organisationsplan börjar de döva barnen sin skolgång vid samma ålder som normala barn. De senare har vid denna ålder genomgått en rik andlig utveckling. I stort sett behärskar de sitt modersmål. Via språket har de under uppväxtåren blivit delaktiga av sin miljös föreställningsvärld, tankar och tankebanor. Det döva barnet (det är fortfarande de

egentligt döva som avses) åter har under sina första 7 år vanligen gjort mycket obetydliga framsteg i fråga om psykisk utveckling. Dövheten har försvårat kontakten med miljön och därmed lagt hinder i vägen för utvecklingen. Barnet står ofta intellektuellt på 2—3-åringens nivå Värre är dock, att de naturliga språkliga anlagen icke fått någon näring i sin rätta utvecklingsperiod. Den för språkutvecklingen nödvändiga centrala apparaten har inte blivit brukad. Den perifera talapparaten har inte tränats för sitt ändamål. Längre fram, t.ex. i 7-årsåldern eller senare, är det svårt att väcka anlagen. Såväl den centrala som den perifera språkapparaten har då förlorat något av sin anpassbarhet. Den kroppsliga såväl som den själsliga utvecklingsberedskapen är förbi delvis. Det måste ur denna synpunkt betraktas som synnerligen angeläget att de döva barnen så tidigt som möjligt kommer under sakkunnig vård.

I sitt betänkande rörande dövundervisning har 1945 års svenska dövutredning föreslagit att fem förskolor skall byggas och att förskoleplikt från och med 5 års ålder stadgas för alla barn, vilka enligt stadgan för dövundervisningen är skyldig att genomgå dövskola.

Hittills har endast en av dessa förskolor byggts, nämligen den som blivit förlagd till Boden. Denna skola jämte två privata förskolor är de enda som står till buds i Sverige för närvarande. Så länge de övriga skolorna ej är byggda kan ej förskoleplikten träda i kraft. Alla föräldrar förstår inte vad som är bäst för deras barn och därför är förskoleplikt nödvändig. Men jag anser det föreslagna läsårets längd vid förskolorna vara litet väl kraftigt tilltaget med tanke på barnens ålder. 35 veckor är en lång tid att vara borta från hemmet även om barnen har sommar-, jul- och påsklov samt andra lov. Vore det inte klokare att minska på antalet veckor för barnens del och istället ordna kurser för föräldrarna de övriga veckorna. Barnens föräldrar behöver i allra högsta grad få undervisning i hur de på bästa sätt skall kunna hjälpa sitt döva barn att nå så stor mognad som möjligt innan dövskolan börjar. Undertecknad har själv vid besök på en förskola sett hur de små döva barnen med ett enkelt åtbördsspråk talar med varandra, men detta åtbördsspråk har mycket litet gemensamt med det teckenspråk de större barnen vid dövskolorna använder. De lärare som handhar undervisningen vid förskolorna bör vara kunniga i teckenspråket så att de döva barnen redan tidigt får lära sig ett vackert och ändamålsenligt teckenspråk jämsides med det övriga språket.

Landsförbunden i nordiska länderna bör hos myndigheterna försöka genomdriva.

att de nuvarande stora klasserna vid våra dövskolor för egentligt döva och svårt hörselskadade radikalt skärs ned till att omfatta högst 4—6 elever per klass.

att simultanmetoden blir obligatorisk vid alla skolor för egentligt döva och svårt hörselskadade,

att vårdarpersonalen vid våra dövskolor ges specialutbildning för att bättre kunna fylla sin uppgift,

att förskoleväsendet skall utbyggas i snabb takt och att förskoleplikt skall föreligga för alla egentligt döva barn från 5 års ålder,

att teckenspråket blir officiellt erkänt som de dövas eget språk jämsides med modersmålet.

S D R Kontakt.

VAD ÄR TECKENSPRÅKET

En dansk journalist intedvjuar Ole Plum

— Först måste vi slå fast att teckenspråket inte är någon konstig uppfinning. Teckenspråk är något naturligt — det ingår även i de hörandes värld. Ju längre söderut vi kommer, desto rikare blir teckenspråket. En spanjor eller italienare berättar om sina upplevelser med levande handrörelser. Man kan nästan förstå vad han berättar utan att höra på hans ord. Det är något helt annat med en dansk. På våra breddgrader står folk ofta med händerna i byxfickorna, när de skall förklara en eller annan sak... men enligt min syn är det inget tvivel om vad som är mest naturligt. Vi skall också bruka våra händer till att tala med.

FRÅN HEMLANDET

TACK! För vänlig hågkomst på min 60 årsdag i form av åvor, blommor, tal och telegram, frambär jag mitt innerliga tack!

Valdemar Holmberg.

BEMÄRKELSEDAGAR

F.d. vaktmästaren vid Dövskolan i Borgå Axal Nyman och hans hustru Hilda firar guldbröllop den 1 oktober. Vi önskar guldbröllopsparet all lycka och en fridfull levnadskväll.

70 ÅR fyller den 9 oktober **Hilda Nyman** i Borgå.

MÖTEN

GAMLAKARLEBY dövas förening anordnar föredragsdagen den 15—16 oktober i församlingshemmet Torggatan 41 med början på lördagen kl. 18.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

Utgivare: **Finlands Dövas Förbund r.f.**

Huvudredaktör: **Urho Kierimo** Lempäälä, Toutonen.

Red. sekr.: **Rurik Pitkänen,** Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. Tel. 38 154.

Svenskpr. red.: fru **Ulla-Birgitta Laine,** Eskontie 7, Kerava. Manuskripten bör sändas till redaktören före månads slut.

Expedition: Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. ☎ 38 154.

Postgiro: 6825.

Prenumerationspris 1961 1/1 årg. mk 700:—, till utlandet mk 1000:— .

san rannikolle Bremeniin, vieden matkustajia ja samalla sain nähdä Bremenin kaupungin laivan kannelta. Kun saavuin Ruotsin kamaralle siellä oli hyvin kylmä ja vesisateinen ilma.

Tukholmasta lensin lentokoneella Suomeen, Tampereelle ja näin lentokoneesta hämmästyksekseni, että talvi on jo tullut Suomen kamaralle. Lähtiessäni Amerikasta oli siellä vielä kesä ja puun lehdet olivat melkein vihreitä ja ilmat lämpimiä. Saavuttuani Tampereen lentokentälle minä palelin ohuissa vaatteissa talvisessa maassa ja minun mieleni teki mennä takaisin lämpimään Texasiin.

Vielä voin sanoa että matkani Yhdysvaltoihin oli kokemus jota en tule koskaan unohtamaan.

YHDYSVALLAT

On harhakäsitys, että Amerikka mitataan kartalle pienemmäksi. Amerikka on suuri maa ja esim. pohjoisesta etelään on 2600 km eli hiukan pitempi kuin Oulusta Roomaan ja idästä länteen on 4500 km yhtä pitkä kuin Tampereelta Neapeliin.

New York on etelässä kuin Neapeli. Amerikan ilmasto ei yleensä ole niin kuuma kuin Euroopan ilmasto samoilla leveysasteilla. Esim. keskilännessä Minnesotassa, joka on tuntuvasti Pariisin eteläpuolella, voi talvella olla metrin korkuisia lumikinoksia ja kylmempi kuin Euroopassa. Ilmaston erilaisuus johtuu siitä että Amerikka on antanut lahjan Euroopalle Meksikon lahdessa syntyvän Colf-virran kulkeuduttua Pohjois-Euroopan rannikkoa pitkin ja sen ansiosta satamat pitkin Norjan rannikkoa ja Petsamoa myöten ovat kautta vuoden jäävapaita, vaikka Amerikan puolella Kanadan pohjoisrannikko yli 1000 km etelämpänä on suurimman osan vuodesta jääkahleissa.

New Yorkin asukkaita on 8 miljoonaa ja kaupungin alue pohjoisesta etelään on 80 km pitkä ja leveys 30 km.

Washington on Yhdysvaltain pääkaupunki. Siellä on 1 miljoona asukasta ja neekereitä on 51 % enemmän kuin valkoisia. Siellä on Valkoinen Talo, jossa presidentti asuu. Senaatti-kupooli, Lincoln-muistopatsas.

Empire State Building on maailman korkein rakennus, 102 kerrosta ja 425 metrin korkeus. Toimistoihin mahtuu 25 tuhatta ihmistä.

Gripsholm laivan pituus on 210 metriä, hyttipaikkoja 1450 ja miehistöön kuuluu 450 henkeä. Laivalla on alle 1000 matkustajaa. Se on rakennettu 1925 Englannissa. Se on ollut Yhdysvaltojen käytössä kuljettaen sotaväkeä milloin sotamiesten perheitä Tyynen valtameren yli Japanin ja Amerikan välillä sodan aikana. Nyt se purjehtii Atlantin yli Göteborgista Amerikkaan. V. 1957 laivaa korjattiin pitemmäksi Italiassa. Sen syvyys lastattuna 9 m, 26 sm. Laiva on varustettu tasapainoittajilla. Matka kestää 8—9 päivää. Laiva on suuri, oikea uiva hotelli, missä ovat kampaamot, parturit, kemialliset pesulat, kaupat, elokuvateatteri y.m. mukavuudet. Laivassa syötiin kolme kertaa tukeva ateria päivässä ja lisäksi oli kahvitauot ja hedelmätarjoilut.

Martta Kattainen.

VÄLÄHDYKSIÄ KÄLVIÄN KESÄKURSSEILTA

Hengellisten kurssien osanottajat Kälviän kansanopistolla

Tämän kesäiset kuurojen hengelliset virkistyspäivät ovat jo jääneet muistojen joukkoon.

Jokainen kurssilainen varmaan muistaa, että siellä saimme yhdessä olla lähempänä Jumalaa kuin muualla yksinäisessä elämän kilvoituksessa. Siellä vietetyt hetket olivat siunatut, että olisi ollut vahinko jäädä sieltä pois. Jos tahdomme saada hengen palavuutta sisimpäämme, on tärkeätä etsiä sitä yhdessä, sillä yksinäinen puu ei pala. Yhdessä etsien tukea ja pohjaa hengellisen elämän rakentumiseksi on tärkeätä yhdessä saada etsiä elämän Herraa ja saada selvyyttä moniin ongelmiimme.

Sentähden nämä omien pappiemme järjestämät kuurojen raamattukurssit joka kesä ovat meille hyvin tärkeitä. Ilman niitä kuurot horjuvat yksinäisessä kilvoituksessaan.

Ohjelma kursseilla oli vaihteleva. Oli aamuhartaus joka aamu, joita kuurot itse pitivät, oli toivottuja raamattupiirejä, keskusteluja, kysymyksiä, äänitämisvirheiden korjauksia, lauluja, kuoroja, voimistelua y.m. Puheita pitivät omat pappimme, opiston johtajaopettajat, Elsie Roos, Julia Kiviniemi sekä kuurot itse y.m.

Yksi päivä oli omistettu pakanalähetystyön merkeissä, jolloin näytettiin elokuvia kuurojen lähetystyöstä ja koottiin varoja lähetykselle y.m.

Mieleenpainuva ja juhlallinen oli se sunnuntai Kälviän kirkossa jolloin neiti E. Roos vihittiin

LÄNSI-SAKSASSA TOIMINNASSA 54 KUUROJEN KOULUA

(Jatkoa)

Kuurojen kouluja on varsinaisen liittotasavallan alueella Saarin alue mukaanluettuna 51 ja Länsi-Berliinissä 3. Näistä kouluista on 8 yksityisten omistamia, muiden kuuluessa osavaltioille ja kunnille. Jos tarkastelemme koulujen sijaintia liittotasavallan alueella, voimme tässäkin todeta, koulujen sijaitsevan tasaisesti eri puolilla maata. Kouluja on Schleswig-Westfalenissa 14, Hessenissä 4, Rheinland-Pfalzissa 3, Baden-Württembergissä 8 ja Baijerissa 12 koulua.

Näiden koulujen oppilasmäärä nousee 5 424, oppilaista 627 ollessa yksityiskoulujen oppilaita. Länsi-Berliinin koulujen oppilasmäärä on tällä hetkellä 310. Oppilaista on tyttöjä 2 370, näistä 350 yksityiskouluissa ja 137 Länsi-Berliinin kouluissa.

Eniten oppilaita on Baijerin ja ja Nordhein-Westfalenin osavaltioiden kouluissa, tämän lukumäärän noustessa edellisen kohdalla 1 216 ja jälkimmäisen 1 152 oppilaaseen. Koulunkäynti on jokaisen oppilaan kohdalla hänen varallisuusasemastaan riippumatta täysin maksutonta. Tämä koskee myös yksityisten koulujen oppilaita, sillä osavaltioiden opetusviranomaiset suorittavat yksityiskouluille maksun oppilaista ja on tämän maksun suuruus sama kuin julkistenkin koulujen oppilasmaksut.

Näiden koulujen perustarkoituksena on antaa kuuroille oppivelvollisuuslain edellyttämä pohjakoulutus vastaten koulujen opetusohjelma kansakoulujen opintomääriä. Viime vuosien aikana on näiden koulujen yhteyteen perustettu ammattikouluja, joiden tarkoituksena on kouluttaa kuuroja sellaisen ammattialan hallintaan, jonka kautta hän voi saada jokapäiväisen toimeentulonsa. Ennen ammattikouluun siirtymistään kuuro oppilas joutuu läpikäymään testikokeet samalla kun erikoiskoulutetut ammatinvalinnanohjaajat pyrkivät saamaan selville sen ammattialan linjan jolle tällä henkilöllä on parhaimmat edellytykset ja taipumukset. Näiden testikokeiden jälkeen oppilas siirtyy ammattikouluun, jonka kurssi on tavallisimmin 3-vuotinen käsittäen yhtaikaisesti sekä teorian että käytännöllisen ammattiopetuksen koulutusta. Koulun jälkeen kuurolle työntekijälle hankitaan työpaikka oman ammattialan yritysten piristä ja näin kuuro henkilö astuu yhteiskunnan laajaan työntekijäjoukkoon sen tasavertaisena jäsenenä. Miten tämä ammattikoulutus on sitten järjestetty ja mitä ammattilinjoja on tällä hetkellä toiminnassa?

Pääpyrkimyksenä on ollut kuurojen ammattikoulutusta suunniteltaessa saada kuurot koulutetuiksi sellaisille ammattialoille, joiden piirissä työtä on riittämiin ja jotka voivat tarjota kuurolle työntekijälle eteenpäinmenon ja ylenemisen mahdollisuudet. Näistä ammattialoista mainittakoon elektroteknillisen teollisuuden, metalliteollisuuden, käsi- ja pienteollisuuden sekä kirjapainoteollisuuden laajat ja hyvin palkatut ammattialat. Nämä teollisuuden haarat ovat valmiita kiinnittämään jatkuvasti palvelukseensa kuuroja työntekijöitä, sillä kokemukset, joita tässä yhteydessä on saatu osoittavat näiden työntekijöiden olevan erittäin ammattitaitoisia ja usein muita työntekijäryhmiä huomattavasti huolellisempia. Edellä mainitut teollisuuden alat ovat antaneet kuurojen ammattikouluille huomattavaa aineellista apua, lähinnä opetus- ja työvälineiden muodossa. Ne ovat myös lähettäneet erikoisasiantuntijoitaan näihin kouluihin pitämään esitelmiä ja luentotilaisuuksia oman ammattialansa piiriin liittyvistä tuotannollisista ja kaupallisista erikoiskysymyksistä. Näitä ammattikouluja toimii tällä hetkellä 19 ja ovat ne liitetty kuurojen peruskoulujen yhteyteen.

Kuurojen ammattikoulussa annetaan oppilaille ilmainen koulutus julkisista opetusvaroista, minkä lisäksi oppilaat voivat anoa niitä lukuisia lisästipendejä, joita yksityiset yritykset, yhtymät, säätiöt, seurat ja usein yksityiset henkilötkin ovat luovuttaneet kuurojen ammattioppilaiden haettavaksi. Viime talousvuoden aikana näiden stipendien DM-määräinen kokonaissumma nousi 620.000 DM:n. (Noin 47,1 mij. Smk:n). Oppilaat asuvat ammattikoulujen yhteydessä olevissa oppilasasuntoloissa ja tämäkin on jokaisen oppilaan kohdalla täysin ilmaista.

Näiden lakisääteisten toimenpiteiden rinnalla on kuurojen omilla järjestöillä merkittävä asema siinä laajassa työssä, jota liittotasavallassa suoritetaan kuurojen hyväksi. Kuurojen omien järjestöjen toimesta on viime vuosien aikana voitu tehdä viranomaisille useita huomattavia kuurojen opetusta ja ammattikoulutusta helpottavia esityksiä samanaikaisesti kun järjestöjen osuus kuuroja koskevan sosiaalilainsäädännön laajentamisessa ja parantamisessa on ollut laadultaan aivan ratkaisevaa. Liittotasavallan viranomaiset antavat tälle työlle suuren arvon sillä vain kuurot itse pystyvät parhaimmin näkemään ne puutteet ja viat, jotka heidän kohdallaan suoritettavassa lakisääteisessä työssä ovat ilmeisimmät ja samoin he pystyvät esittämään parannusehdotuksia, jotka jatkuvasti ovat osoittautuneet oikeiksi ja kuurojen kannalta katsottuna parhaimmiksi.

Kuurojen kohdalla suoritettu työ on kunniaksi koko liittotasavallalle sillä se on osoittanut yhteiskunnan tuntevan vastuunsa niitä kansalaisia kohtaan, jotka ovat sen tuen ja avun tarpeessa. Kun tätä apua on lähdetty antamaan ammattikoulutusta lisäten, pyrkimyksenä varata mahdollisimman lukuisille kuuroille tilaisuus itse hankkia oma toimeentulonsa se on osoituksena oikeaan osuneesta sosiaalipoliittisesta näkemyksestä ja on koituva hyödyksi ei vain kuuroille itselleen vaan myös koko länsi-saksalaiselle yhteiskunnalle.

Fritz Adler.

---

jälleen lähetystyöhön 4 kuurojen papin siunaamana. Silloin tuskin oli ainoatakaan kuivaa silmää, niin vaikuttava oli tilaisuus.

Joukossamme oli koko ajan eräs kaukainen tummaihoinen Kalifornialainen vieras, jonka kanssa keskustelu kävi vaivattomasti viittomakieltä käyttäen. Oli hauska tutustua häneen.

— Erikoisesti meitä ihmetytti Kälviän opistoväen vilpitön ystävällisyys ja vieraanvaraisuus, joten haluaisimme lausua heille monen monet terveiset ja sydämelliset kiitokset viimeisestä!

Toivossa taas tapaamme seuravilla kursseilla.

Kurssia muistellessa soivat mielessä laulun sanat:

"Sun voimas olkoon rukous,
Rauha taiston saavutus.
Voiton varmaan saat sa kerran,
Seppeleesi luona Herran.
Matkas' päättynyt kun on,
Taiston raskaan jälkehen.
Jos vaan valkovaattehissa
kuljet Herran askelissa.
Jos Hän tietäs johtaa saa."

Mukana ollut.

KUUROJEN AMMATTIKOULU

Turussa sijaitsevaan Kuurojen ammattikouluun oli viime kesänä 44 hakijaa, joista tyttöjä 18 ja poikia 26. Oppipaikkojen vähyyden takia voitiin heistä kutsua kouluun vain 17. Ammattialojen mukaan muodostui heidän sijoituksensa seuraavanlaiseksi:

maalareiksi Jaakko Flinkman, Paavo Jokinen, Veikko Koivula, Ossi Ottela ja Pentti Nissinen, vaattureiksi Anja Oinonen, Rakel Sahinmäki ja Helena Viitavaara, muurareiksi Armo Kursi ja Kalle Mujunen, kiilloittajiksi Väinö Korhonen ja Eino Seppälä, puusepäksi Eino Ruusila, keramiikkamaalariksi Soini Suni, kirjansitojaksi Ritva Korhonen, viilariksi Heikki Lind ja verhoilijaksi Tauno Jokela.

IV POHJOISMAIDEN KUUROJEN NUORISOLEIRI

Tällä kertaa oli leirin isäntämaana Tanska ja sen kuurojen liitto joka kutsui pohjolan kuuron nuorison leirille.

Monien alkuvalmistelujen ja kirjeenvaihtojen jälkeen koitti lähtöpäivä 29. 7. Sitä ennen moni oli odottanut leirille matkaa jännittyneenä, sillä olihan se ensimmäinen ulkomaanmatka. Osa ryhmästä matkusti Turun ja Tukholman kautta Kööpenhaminaan. Allekirjoittanut käytti lentokonetta kulkuvälineenä, enkä kokemuksestani suosittele sitä lomamatkakulkuvälineeksi. Laiva- ja junamatkat on mukavampaa.

Lauantai-iltana tutustuin Kööpenhaminan vilkkaaseen yöelämään, kävin mm. kuululla kapakkakadulla Nyhavenilla, joka on todella maineensa veroinen. Tyypillinen kaupungin yöelämän rytmi antoi sille leimansa. Vaikutelma oli, että se on vanha suuri kaupunki, jossa on mm. lukuisia kapeita katuja. Ei suotta sen nimi ole Pohjolan Pariisi vilkkaan kaupunkielämän ansiosta.

Sunnuntaiaamuna kokoontui suomalainen kantajoukko keskusasemalla josta matkustimme halki tasaisen Tanskan "pannukakkumaan", välillä käytimme kulkuvälineenä junalauttaa. Perillä Koldingin asemalla oli leirijohtaja Bertel Bønnelykke Hansen ja toivotti meidät terveetulleeksi. N. 4 km kaupungista linja-automatkan jälkeen olimme leiripaikalla joka on suuri nelikerroksinen Apostoli Paavalin nimeä kantava opisto. Kukin sai 2 hengen huoneen asuttavaksi leirin ajaksi ja talo oli kuin hotelli. Illalla leirikomitea esiintyi, annettiin neuvoja leirin ajaksi, mm. kiellettiin tupakointi sisällä.

Selostan nyt lyhyesti päivät kerrallaan, leiriaikana muunmuassa huomattavammat tapaukset. Maanantaiaamuna oli leirin avajaiset, salkoon nousi 5 pohjoismaista lippua Tanskan kansallislaulun säestyksellä. Mainitsen, että Islannin kuurot nuoret olivat ensikertaa mukana ja paikalla oli 90 nuorta. Tavallinen päiväohjelma oli voimistelua, lipunnosto, aamukahvia, vapaa esitelmä, ruokailua, vapaaleikkiä tai urheilua kentällä, kahvia, esitelmä, ruokailua, vapaa, lipunlasku, iltakahvia.

Viikon aikana kävimme kolme kertaa bussiretkellä mm. Frederician kuurojenkoululla joka on täysin nykyaikainen viisauden pesä ja jossa on laboratoriot ym. opetusta helpottavat laitteet. Keskiviikkona aamulla lähti leiri kokopäivän bussiretkelle, näimme kaunista tasaista Jyllantia ja kävimme Taivasvuorella, joka on Tanskan korkein kohta 163 m kor-

IV. Pohjoism. nuorisoleirin suomalaiset osanottajat

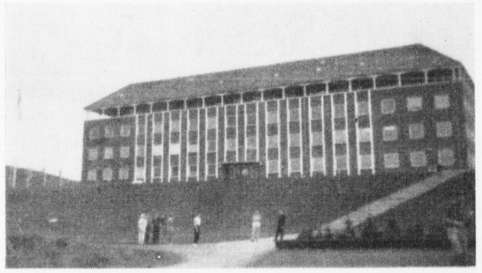

Koldingin kansankorkeakoulu, jossa IV. Pohjoismaiden kuurojen nuorisoleiri pidettiin 31. 7. — 7. 8. 1960.

kea, sieltä välillä pikkulaivalla matka järvimaiseman halki. Silkeborgista jatkui bussilla Herinkiin, jossa vierailimme kaupungintalolla ja kuurojenyhdistyksellä. Se oli suuri hieno talo ja saimme loistavan vastaanoton. Koko ilta kaikkine kansantanhuineen oli elämys jokaiselle.

Perjantaina olimme bussiretkellä ja kävimme Riben tuomiokirkkoa katsomassa. Paikkakunta on kuulua haikaroistaan ja niitten pesistä. Jatkoimme matkaa Atlantin rannikolle siellä leiriläiset uimme suolaisissa valtameren tyrskyissä. Illalla oli keskustelua leiristä jossa esitettiin toivomuksia ja moitteita. Leirin johto sai kiitosta hyvästä järjestelystä. Leirin hauskuttaja Hornberg ehdotti viikon alussa, että jokainen joka myöhästyy ruokailusta maksakoon sakkoa 10 öreä. Mutta pianpa hän sai katua ehdotustansa, sillä hän oli ensimmäinen sakonmaksaja.

Lauantaina viimeinen leiripäivä. Päivällä kävimme Koldingin kaupungissa, satoi kaatamalla ja palasimme kotia märkinä kuin uitetut kissat.

Illalla oli juhlalliset päättäjäiset. Juhlakahvin jälkeen kokoonnuimme ulos piiriin, jolloin palava leirisoihtu kulki kädestä käteen päättyen seuraavan isäntämaan Norjan edustajalle. Lopussa juhlasalissa päätimme leirin ja tytöt saivat lahjaksi silkkihuivin, pojat viikinkisotilasnuken.

Ukkomiehillä oli hauska seurata, miten muutamien poikien ja tyttöjen oli iltaisin vaikeaa erota katsottuaan liian syvään toisiaan silmiin. Se, että monet ovat löytäneet toisensa iäksi nuorten leiriltä on luonnollista ja oikein. Honberg oli Suomessa leirillä ja sieppasi sieltä ruotsalaisen pimun, se siitä. Jos ei tämä ole pohjoismaista yhteistyötä niin mikä sitten.

Kukin matkusti kotiinsa muistot mukana. Olemme kokeneet jotain aivan ainutlaatuista. Saimme nähdä tanskalaisia kotioloissaan, tutustua kuurojenkouluun, -yhdistyksiin, nauttia vieraanvaraisuudesta, joka lienee paras tapa tutustua naapurimaahan. Solmitut ystävyyssiteet pysyvät iäti. Kaunis kiitos tanskalaisille leiristä.

Kauko Laukkanen.

KILPATEHTÄVÄ

Lehtemme Heinä—Elokuun numerossa olleen Ristisanatehtävän ja Kaupunkikilpailun oikein ratkaisseiden kesken jakautuivat palkinnot seuraavasti:

Ristisanatehtävä: 1. Pentti Turkki, Lahnaniemi, 2. Juhani Vuotila, Toholampi, 3. Sylvi Hekkala, Yli-Ii.

Kaupunkikilpailu: 1. Tarja Maso, Sahalahti, 2. Maire Nurmela, Hamina, 3. Tuula Mikkola, Helsinki.

Voittajille lähetetään kirjapalkinnot.

Kotimaasta

TAMPEREELLA kuoli kodissaan leskirouva **Karoliina Mimmi Peltomäki** kesäkuun 21 pnä 78-vuotiaana.

Vainaja oli syntynyt Ylöjärvellä ja käynyt Jyväskylän Kuurojenkoulun ja toimi koulun jälkeen ompelijana siksi kunnes solmi avioliiton Iivari Peltomäen kanssa ja hoiti oman kotinsa ja perheensä.

Jo nuoruudestaan asti hän oli osallistunut innolla Kuurojenyhdistyksen toimintaan tukien taloudellisesti huomattavalla lahjoituksella oman kodin rahastoa. Ja on ollut vanhuuteensa saakka uskollinen jäsen ja tukija. Hänet on kutsuttu Kuurojen yhdistyksen kunniajäseneksi.

Vainaja oli pidetty valoisan ja elämänmyönteisen luonteensa johdosta, joten hänen poismenonsa jätti syvän kaipauksen ystävien mieleen. Häntä jäi suremaan poika rouvineen. Hänet oli haudattu toivomuksensa mukaan hiljaisuudessa Kalevan hautausmaalle miehensä viereen, odottamaan ylösnousemusta. Siunattu olkoon hänen muistonsa ja rauha hänen tomulleen.

K. A.

KILPAILUAUTON eteen jäi kuuro tietyömies, saaden heti surmansa.

Muuan kilpailun saksalaisista osanottajista, hotellinomistaja Eugen Böhringer, kartanlukijana kemian insinööri Hermann Ernest Cocher, molemmat kotoisin Stuttgardista, oli ohjaamassa Mercedes-Benz-merkkistä, Daimler-Benz tehtaan omistamaa autoaan Ristiinan uudella valtatiellä etelästä päin Mikkeliä kohti. Noin 5 kilometrin päässä Mikkelistä Silvastin kartanon kohdalla oli rakenteilla olevan tien pengerrystöissä työryhmä, johon kuului kolme naista ja yksi mies. Böhringer joutui ensin noin 40—50 kilometrin tuntinopeudella ohittamaan kaksi soraautoa ja sen jälkeen antamaan äänimerkkejä edessä olevalle työryhmälle. Kun ajaja oli noin 120 metrin päästä antanut ensimmäiset äänimerkit, siirtyivät työryhmän naiset tien sivuun miehen jäädessä tielle. Kun autosta annettiin uusia äänimerkkejä, lähti mies, kuuro työmies Jalmari Saukkonen, siirtymään auton tulosuunnasta katsoen tien oikeaan reunaan. Auton ollessa noin 30 metrin päässä Saukkosesta, joka oli selin autoon, hän yhtäkkiä siirtyikin keskitielle. Kuljettaja yritti väistää häntä ohjaten autonsa tien oikeaan reunaan, mutta onnettomuus ei ollut enää vältettävissä. Auto törmäsi vasemmalla etukulmallaan Saukkoseen, joka joutui auton konepellin päälle ja kulki siinä 36 metriä pudoten sitten tielle. Saukkonen toimitettiin heti Mikkelin lääninsairaalaan, jossa voitiin vain todeta hänet kuolleeksi. Kuolema oli seurannut heti.

Onnettomuusauton kuljettaja Böhringer ja ins. Cocher säilyivät vammoitta auton kärsiessä peltivaurioita ja kilpailun keskeytyessä.

Välittömästi onnettomuuden jälkeen suoritetussa tutkinnassa todettiin Böhringerin ajaneen yleisten liikennesääntöjen ja Jyväskylän Suurajojen erikoisohjeiden mukaisesti. Asia joutuu kuitenkin luonnollisesti käsiteltäväksi käräjillä. Tämä tapahtuu Mikkelin pitäjän varsinaisilla syyskäräjillä lokakuun 3. pnä.

Surmansa saanut Jalmari Saukkonen, joka asui Mikkelissä, oli syntynyt Parikkalassa 1910 ja jätti jälkeensä vaimon.

Urheilua

LAHDEN Kuurot Urheilijat järjestää illanvieton vaihtelevalla ohjelmalla 1. 10. -60 Kansantalolla klo 19—24. Juhlapaikka sijaitsee Aleksanterinja Saimaankadun kulmauksessa, sisäänkäynti Saimaank. puolelta. Kaikki tervetulleita.

TAMPEREEN Kuurot Urheilijat r.y:n vuosikokouksen avasi seuran puheenjohtaja Lauri Lahtinen. Kokouksen puheenjohtajana toimi Valentin Kaurela ja sihteerinä Eero Helminen. Hyväksyttiin toimintakertomus ja tilit sekä myönnettiin johtokunnalle tili- ja vastuuvapaus. Toimintakertomuksesta kävi ilmi, että seura oli voittanut omakseen kiertopalkinnon, josta oli kilpailtu maastojuoksussa ja hiihdossa Hämenelinnan Hälin kanssa. Hiihtäjä-juoksija Arvo Myllyoja voitti toisen kerran SKUL:n mestaruuden 800 m:n juoksussa.

Seuran uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Matti Kattainen sekä johtokunnan muiksi jäseniksi Jorma Valli, Lauri Lahtinen, Eero Helminen, Valentin Kaurela, Jarmo Järventausta ja Tuula Tuomisto sekä varajäseniksi Niilo Rannikko ja Saara Kasper. Johtokunta valtuutettiin neuvottelemaan Tampereen Kuurojen Yhdistyksen kanssa yhteisesti omistetun kesäkiinteistön myymisestä.

Johtokunta valitsi kokouksessaan varapuheenjohtajaksi L. Lahtisen, sihteeriksi E. Helmisen, rahastonhoitajaksi J. Vallin ja jäsenkirjuriksi Tuula Tuomiston.

MIKKELIN Kuurot Urheilijat r.y:n vuosikokouksessa 24. 1. -60 valittiin puheenjohtajaksi edelleen Pertti Pärnänen, johtokuntaan varapuheenjohtajana ja sihteerinä Hannu Suuronen, rahastonhoitajana Pentti Kakriainen ja jäsenkirjurina Eija Lantta sekä Toini Hakonen. Varajäseniksi tulivat Hilkka Haikonen ja Pentti Turkki.

Merkkipäiviä

75 VUOTTA täytti **Anna Loviisa Miettinen** 23. 8. Kuopiossa Hän on syntynyt Kuopion maalaiskunnan Ritoniemellä. Koulunkäyntinsä jälkeen hän meni Oy. H. Saastamoisen rullatehtaalle, jossa oli rullaosaston lajittelijana eläkkeelle siirtymiseensä asti. Neiti Miettinen on v 1909 toimintansa aloittaneen Kuurojen Yhdistyksen perustajajäsen. Hän kuului myös aikaisemmin yhdistyksen johtokuntaan. Erittäin pirteänä ja työkykyisenä hän nykyisin hoitaa veljenpoikansa taloutta.

50 VUOTTA täytti syyskuun 4 pnä rouva **Lempi Isotupa** os **Rantala** Lahdessa. Suonette minun tällä tavoin lähettää Isotuvalle sydämellisimmän kiitokseni siitä rakkaasta vastaanotosta joka osakseni tuli. Tunsin niin rikastuneeni yhdessäolosta niiden Lahden kuurojen ja rovasti Paunun perheineen ja Lahden kirkkoherran kanssa joita tapasin, että voin täydellisesti yhtyen Paavalin sanoihin Filippiläisille lausua "minä kiitän Jumalaani niin usein kuin teitä muistan." Lempille syntymäpäivän merkeissä paljon lahjoja ja kauniita kukkia Lahden kuurojen yhdistykseltä, Urheiluyhdistykseltä ja Naisten kerholta ja ystäviltä ja sukulaisilta. Onnea ja Jumalan siunausta.

H-a O-la.

75 VUOTTA täyttää 9. 11. -60 rouva **Amanda Elovaara** Helsingissä.

Kokouksia

ROVANIEMEN Kuurot järjestää esitelmäpäivät ja juhlan lokakuun 8—9 pnä klo 18 Työväentalolla. Puhujiksi toivotaan rouva Katri Pitkänen ja toimittaja Rurik Pitkänen Helsingistä. Kaikki tervetulleita!

SEINÄJOEN Kuurojen Yhdistys pitää tavanmukaiset kirkkopäivät ensi lokak. 9 pnä klo 10 alkaen Seurakunnantalossa. Myöhemmin päivällä siirrytään Lakeuden Ristiin, jossa suoritetaan Herran ehtoollista.

Uusi hiippakunnassamme toimiva pastori Eino Savisaari ja H. Hyvärinen tulevat puhumaan.

Tervetuloa kaukaa ja läheltä!

HELSINGIN K.Y:n nuorten kerhon 20-vuotisjuhlaa vietetään 8. 10, alkaen klo 19 Balderin juhlasalissa Aleksanterinkatu 12, monipuolisella ohjelmalla. Kuurot kautta Suomen, olette sydämellisesti tervetulleita juhlaamme, josta teille varmasti muodostuu näkemisen arvoinen elämys maamme vanhimman kuurojen nuorten kerhon ollessa juhlinnan kohteena.

Sunnuntaina 9. 10. on Nuorten kerhon järjestämä rattoisa toveri-ilta Helsingin K.Y:llä Liisankatu 27 A 8 alkaen klo 18. Tervetuloa!

KOKKOLAN kuurojen yhdistyksen esitelmäpäivät pidetään lokakuun 15—16 pnä Seurakuntatalossa Torikatu 41 alkaen lauantaina klo 18.

HÄMEENLINNAN Kuurot r.y:n MARKKULASSA juhlitaan lokakuun 22—23 päivinä. Lauantaina klo 19 lähtee viikonloppujuna, joka vie monen mutkan ja hauskan ohjelmakohdan

kautta keskiyöhön ja pitemmällekin. Sunnuntaina klo 13 on Markkulan vihkiäiset arvokkaalla ohjelmalla.

Tervetuloa Hämeenlinnan kuurojen kerhotaloon os.: Markkulantie 3.

KOTKAN Kuurojen yhdistyksen tavanmukaiset esitelmäpäivät pidetään Kotkassa Työväentalolla 22 ja 23 pnä lokakuuta. Esitelmätilaisuus alkaa lauantaina 22. 10. -60 kello 18 ja sunnuntaina 23. 10. -60 kello 13.

Toivotaan saatavan liitonasiamies Rurik Pitkänen esitelmöimään Kööpenhaminassa Pohjoismaiden kuurojen kongressimatkasta. Lisäksi oman paikkakunnan puhujat ovat lupautuneet tulla esitelmöimään.

Tilaisuudessa on hyvä tarjoilu ja y.m. arvontaa.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa Kotkaan.

VARKAUDEN Kuurojen Yhdistys järjestää tavanmukaiset syysesitelmäpäivät lokakuun 29—30 pnä Ammattikoululla. Esitelmöitsijöiksi lupautuneet rouva Katri Pitkänen ja toimittaja Rurik Pitkänen. Tervetuloa!

Yhdistyksen puheenjohtaja E. Sänkiniemen pois muutettua paikkakunnalta hoitaa puheenjohtajan tehtäviä nyt varapuheenjohtaja Eero Parviainen, os.: Varkaus, Puurtila 14.

RAUMAN Kuurojen Yhdistyksen esitelmäpäivät pidetään lokakuun 29—30 pnä Partiotalossa, alkaen lauantaina klo 18.

Tervetuloa!

TAMPEREEN kuurojen yhdistyksen tavanmukaiset kirkkopäivät pidetään marraskuun 4—6 päivinä. Perjantaina 4 pnä on lähetysilta klo 19 alkaen Kalevan seurakuntasalissa Väinölänkatu 26 ja samassa paikassa jatkuvat päivät 5 pnä samoin klo 19. Lauantaina 5 pnä on Jumalanpalvelus Vanhassa kirkossa Keskustorin varrella alkaen klo 10.

Muista ohjelmista ilmoitetaan paikalla.

SÄYNÄTSALON Kuurot r.y:n esitelmäpäivä järjestetään marraskuun 5 pnä klo 14. Säynätsalon kansakoululla. Esitelmöimään on lupautunut rva Kirsti Ahonen. Ohjelmassa on toivottavasti elokuvaesityksiä. Ystävällisesti toivotamme tervetulleiksi läheltä ja kaukaa.

VAASAN Kuurojen Yhdistyksen esitelmäpäivä pidetään Kuurojen valistustalolla marraskuun 5—6 pnä 1960. Esitelmöitsijöiksi pyydetään saapumaan Vaasaan herrat Matti Kattainen ja Ragnar Östman Ohjelma koetetaan saada järjestymään hauskaksi ja vaihtelevaksi joten kannattaa saapua kaukaakin. Tervetuloa Vaasaan!

KUOPION Kuurojen Yhdistys järjestää esitelmäpäivät marraskuun 12 ja 13 pnä Kuurojenkoululla. Toimittaja R. Pitkänen on lupautunut puhujaksi. Lähemmin marraskuun numerossa.

JOENSUUN Seudun Kuurot r.y. järjestää esitelmäpäivät 12—13 pnä marraskuuta Niinivaaran kansakoululla. Tarkemmin ilmoitetaan myöhemmin.

MIKKELIN Kuurojen Yhdistyksen esitelmäpäivät pidetään marraskuun 12—13 pnä Kuurojenkoululla lauantaina klo 18 ja sunnuntaina klo 13. Esitelmöitsijöiksi on pyydetty Emil Mattila Kotkasta, opettaja Väisälä Mäntsälästä ja vääpeli Arasola Lahdesta. Lisäksi omat puhujat m.m. pastori Väätäinen ja koulun johtaja Niskanen täydentävät ohjelmaa. Myös elokuvaesityksiä y.m. ohjelmaa.

Tervetuloa läheltä ja kaukaa Mikkeliin.

RIIHIMÄEN Kuurot r.y:n esitelmäpäivät järjestetään marraskuun 12—13 pnä Riihimäen Kansalaisopistolla, alkaen lauantaina klo 19 ja jatkuen sunnuntaina klo 13. Puhujiksi ovat lupautuneet ins. Runo Savisaari sekä Martti Salli kertoo kokemuksiaan pohjoismaiden nuorisoleiriltä Tanskasta. Lisänä muuta ohjelmaa. Tervetuloa.

SAVONLINNAN Kuurot r.y:n esitelmäpäivät ja **15-vuotisjuhla** pidetään marraskuun 26—27 pnä Puistokadun kansakoululla. Esitelmätilaisuus alkaa lauantaina klo 18 ja 15-vuotisjuhla sunnuntaina klo 12. Hyvä ohjelma. Puhujiksi pyydetty rouva Katri Pitkänen ja toimittaja Rurik Pitkänen Helsingistä. Kaikki tervetulleita läheltä ja kaukaa.

KIITOS. Ystävällisestä muistamisesta 60-vuotispäivänäni lahjoin, kukin, puhein ja sähkein, lausun sydämelliset kiitokseni.

Valdemar Holmberg.

†

Rakas puolisoni

Jalmari Saukkonen

synt. 16. 5. 1910
kuoli 20. 8. 1960

Kaivaten:
Aila o.s. Pulkkinen
y.m. sukulaiset.

Hyvä on nukkua lepohon
rauhaan,
sen joka päivänsä täydeksi saa.
Siirtyä rantaan tyyneen,
lauhaan,
kun aamu valkea sarastaa.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

65. vuosikerta 1960

Julkaisija: SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

Päätoimittaja: URHO KIERIMO, Lempäälä, Toutonen

Toimitussihteeri: RURIK PITKÄNEN, Helsinki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154.

Toimituskunta: Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Toimitus ja konttori: H:ki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 38 154. Kirjoitukset ja kuvat lähetettävä ennen edellisen kuukauden 7 päivää. Muotokuvista seurattava 500:— maksu.

Tilaushinta: Koko vuodelta 1961 kotimaassa ja Pohjoismaissa 800:—, ulkomaille 1000:—. Tilattavissa kaikista postitoimistoista.

Ilmoitushinnat: Lähempiä tietoja saa puh. 38 154. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 300:-. Kuolinilmoitukset 500:-.

Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825 tai rahastonhoitaja Eero Laamaselle, os. Liisankatu 27 E 10, Helsinki. Puh. 882 163.

Käyttäkää oman liittonne julkaisemia

Sormiaakkoskortteja

Hinta 10:— kpl. 100 kpl 700:—.
Saatavana liiton toimistosta.

Käyttäkää kirjeenvaihdossanne kauniita

KIRJEENSULKIJAMERKKEJÄ

kuurojen hyväksi

Hinta 5:— kpl.
40 merkin arkki 200:—

Myyjiä otetaan
20 % palkkio

Suomen Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10 — Helsinki
Postisiirtotili 6825

KOULUILLE

suosittelemme seuraavia oppikirjoja:

U. Kierimo:
Ensimmäinen lukukirjani 400:—

H. Nyberg:
Katekismus ja kristinoppi 200:—

A. I. Savolainen:
Raamatunhistoria 300:—

E. J. Pesonen:
Luonnontieto 300:—

U. Kierimo:
Pienviljelyksen alkeistietoja 100:—

Heikki Mylläri:
Ammatinvalinnan ohjeita kuuroille ilmaiseksi jaettavaksi koulunsa päättäville oppilaille.

Hintaan lisätään lähetyskulut.

Tilattavissa os.:

Suomen Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10 — Helsinki
Postisiirto 6825

ADRESSI ON ARVOKAS MUISTO

Oma liittonne on painattanut aistikkaita

Onnittelu- ja Suruadresseja

Käyttäkää niitä!

Hinta vain 300 mk kpl.
Niitä saatte asiamiehiltä yhdistyksissä
ja suoraan toimistostamme

Myyjille 20 % palkkio

Suomen Kuurojen Liitto r.y. Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI
Postisiirtotili n:o 6825

TURKU 3
Sirkkalank 8a B 12
Elias Savisaari

Tilatkaa vuodeksi 1961 — Prenumerera för år 1961 på

KUUROJEN LEHTI-
TIDSKRIFT FÖR DÖVA

vuosikerta 66 — 65 årgång

ilmestyy kerran kuukaudessa, seuraten tapahtumia kuurojen maailmassa koti- ja ulkomailla.

Toimituskunta:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Neuvottelukunta:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Tilaushinnat:
800:— koko vuodelta. Ulkomaille 1000:—. Vuositilaajat saavat runsaasti kuvitetun "Kuurojen Joulun" ilmaiseksi. Kuurojenkoulujen, ammatti- ja talouskoulujen oppilaat saavat sen tilaamalla opettajansa kautta jaettavaksi 400 markalla koko vuodeksi.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit, asiamiehet yhdistyksissä ja lehden konttori, os. Helsinki, Liisankatu 27 E 10. — Postisiirtotili n:o 6825.

Tehkää tilauksenne nyt heti ja tarjotkaa lehteä myös tuttaviennekin tilattavaksi. Omaa lehteämme levittämällä hankitte kannattajia kuurojen aslalle kuulevienkin keskuudessa.

Utkommer en gång i månaden. Vad som sker och vad som hänt i de dövas värld, både in- och utrikes, skildras utförligt.

Redaktionskommitte:
Katri Pitkänen, Maila Paunu, Aura Ahlbäck.

Rådkommitte:
Jaakko Väisälä, Teuvo Lillunen, Jarmo Narmala, Sirpa Kostiainen, Soile Salonen.

Prenumerationspris:
700:— för hela året utan julpublikation. Till utlandet 1000:—. Elever i dövskolorna samt yrkes- och hushållsskolorna kunna genom lärarna få prenumerera för 400 mk i året.

Prenumeration kan ske genom alla postkontor, föreningarnas ombud och tidskriftens kontor, adr. Helsingfors, Elisabetsgatan 27 E 10, postgirokonto n:o 6825.

Gör Eder prenumeration genast och rekommendera tidskriften för Edra vänner och bekanta. Genom att sprida Er egen tidskrift på detta sätt skaffar Ni anhängare och förespråkare för de dövas sak i de hörandes krets.

URHO KIERIMO
päätoimittaja — huvudredaktör

RURIK PITKÄNEN
toimitussihteeri — red.sekreterare

ULLA-BIRGITTA LAINE
svenskspr. redaktör

Oy SURDUS Ab — 1960